

BRÖSARPS

BYAGILLE

BYAPLAN

2012

Reviderad 2012-12-09

Innehåll:

1.	Övergripande mål och visioner	3
2.	Behovet av planering	3
3.	Befolkning och boende	4
4.	Skola och bibliotek	4
5.	Näringsliv/turism	5
6.	Kommunikationer/tillgänglighet.	5
7.	Fritid/gemenskap/rekreation/kultur	6
8.	Genomförda projekt	7
9.	Idéer och uppslag att vidareutveckla	9
10.	Förteckning över inkomna yttranden	10
Bilagor: Kartor över Brösarp med omnejd		11 - 13

Byaplan 2012 som här presenteras bygger på tidigare utgåvan från 2011 (Brösarps Byagilles årsmöte 2011-02-28) och har utformats av Brösarps Byagille under 2009–2010 och kompletteras nu främst med hänsyn till den kommunala planeringen samt styrgruppen för Leaderprojektet *Brösarp – med naturen som lockbete*. Arbetsgruppen har letts av Gunbritt Johansson med deltagande av Bodil Nilsson, Leif Richard, Fabian Rimfors och Jan Bergström. Syftet med att upprätta och kontinuerligt revidera vår Byaplan är att dokumentera de behov av åtgärder i nutid och de visioner för framtiden som samlats in vid stormöten och möten med föreningar, organisationer och företagare i Brösarp med omnejd. De synpunkter och tankar som framförs utgör grund för de kort- och långsiktiga mål som presenteras.

Byaplanen kommer att utgöra en riktlinje för Byagillet planeringsverksamhet. Revidering med utgångspunkt från den faktiska utvecklingen föreslås ske varje år. Genom sin förankring i invånarnas uttryckta önskemål ökar Byagillet möjligheter att påverka kommunens politiker och tjänstemän i angelägenheter som angår Brösarp med omnejd.

Med Brösarp förstås centralbyn med angränsande byar, fritidsbyar och gårdar som finns från Christinehofs Ekopark i väster till Drakamöllan i norr och Brunnsvik i söder samt Ravlunda i öster. Detta innebär att planen berör nära 2 000 personer (i tätorten 649, utanför 454 exkl fritidsbyarna.)

1. Övergripande mål och visioner

Det är önskvärt att Brösarp kan växa balanserat – att den lediga tomtmarken blir såld och bebyggd. Därmed förtätas bykärnan naturligt. Brösarps behov av lägenheter skall tillgodoses med hänsyn till bymiljön och den unika naturen runt omkring. Kommunens bostadsförsörjningsprogram antaget 2010-09-06 trycker också på att vi ska växa i kransbyarna.

Brösarp ska fortsatt vara en by där livskvalitet, natur och trivselvärden är ledord och där omsorgen om byn och medmänniskorna är en del av vardagen.

Infrastruktur, skola, vård och sociala omsorg, service, fri företagsamhet samt fritids-, rekreations- och kulturverksamhet är områden som ständigt kan förbättras och utvecklas i samarbete med de som bor och verkar här.

Bredbandsutbyggnaden måste prioriteras så att även kransbyarnas behov av god digital uppkoppling kan tillgodoses. Det främjar ett ökat antal arbetsplatser inom området.

Sammantaget är dessa värden viktiga för att locka företagare, boende och besökare till orten.

2. Behovet av planer

Planering för samhällets framtid och utveckling sker kontinuerligt inom stat och kommun. Dessa planer ska ge invånarna möjlighet till insyn och påverkan. Tomelilla kommuns nuvarande översiktsplan från 2002 har blivit inaktuell och revideras nu för att ersättas med en ny 2015. Vi är inbjudna till dialog och att ge förslag för framtiden. Vår Byaplan utgör ett viktigt verktyg i detta arbete.

I kommunens planprogram för Brösarp 5:5 m fl som avser skogsområdet söder om idrottsplatsen har 5 boendekområden aktualiserats, vilka berör det enda närliggande rekreationsområdet för Brösarps by som saknar restriktioner när det gäller allmänhetens utnyttjande. En utbyggnad påverkar mycket negativt ungdoms-, fotbollsverksamheten på träningsplanen och orienteringen och löpningen uppe i Idrottsplats Skogen (IP Skogen).

Byagillet har på grundval av föreningars och enskildas uttalade åsikter meddelat kommunens politiker och tjänstemän att endast etappen 1 avseende "Stolpahusen" och "Radhusbyn" kan accepteras för fortsatt planering och kostnadsbedömning. Vi delar nu helt Länsstyrelsens yttrande 2011-07-05 och vill att Tomelilla kommun skrinlägger planerna på vidare utbyggnad exploatering av området.

3. Befolkning och boende

Närmare 50 procent av de boende i vårt område är äldre än 60 år. Antalet barn är så lågt att skolan på sikt riskerar att avvecklas.

Nybyggnation av bostäder för äldre är angeläget t ex trygghetsboende för friska pensionärer. Innevånare som vill lämna sina stora hus när barnen flyttat ut har önskemål om andra lämpliga boendeformer. Genom att tillgodose dessa grupperns behov kan utbudet av bostäder till barnfamiljer ökas markant och befolkningen sammansättning blir mera balanserad.

Riksbyggens tomt i slutet av Poppelvägen har förvärvats av kommunen. Här hoppas vi att få delta i planeringen för bostäder lämpliga för yngre och äldre invånare samt att kommunen vidtar åtgärder som främjar inflyttning av barnfamiljer.

I byn finns omkring 20 avstyckade och obebyggda tomter. I den befintliga översiktplanen rekommenderas en förtätning av bebyggelsen. Samma inriktning gäller i kommunens bostadsförsörjningsprogram 2010-09-06.

Vidareutveckla konceptet med lots inför nybyggnation, dvs där nybyggaren beställer tid och träffar alla inblandade företrädare/tjänstemän från kommunen, samt får hjälp med att fylla i blanketter och andra erforderliga handlingar vid ett och samma tillfälle. En lättförståelig mall om vad som krävs bör kunna utarbetas och ges till alla som ansöker om bygglov och andra tillståndsärenden åtföljd av en tidplan.

Vid försäljning av tomter skall kommunens tidskrav på byggnation inom 6 mån noga följas.

4. Skola och bibliotek

En viktig förutsättning för en sund åldersstruktur i byn är att skolan fortsätter att utvecklas och blir ännu attraktivare för barnfamiljer. Inrättandet av en förskoleverksamhet enligt Friluftsförskolans I Ur och Skur-pedagogik har blivit väl mottaget av alla föräldrar och barn. Den av skolchef och rektor uttalade visionen om I Ur och Skur-profil på hela skolan, från förskola upp till årskurs 6, är ett resultat av Leaderprojektet *Brösarp – med naturen som*

lockbete. Projektet bidrar starkt med föräldramedverkan och utvecklar tillsammans med pedagoger, barn och föräldrar också närområdet runt skolan. En viktig förutsättning för naturprofilen är att det inrättas så kallade ”uteklassrum” för ett upplevelsebaserat lärande.

Ett effektivt vapen i kampen om fler barnfamiljer är närproducerad och egenlagad skolmat. Försök med detta har genomförts på andra kommunala skolor med omfattande kostnadsbesparingar som följd, samtidigt som andelen ekologiska råvaror flerdubblats, matkonsumtionen ökat och sjukfrånvaron bland kökspersonalen minskat. Detta bör således kunna prövas även i Tomelilla kommun, utan att LOU orsakar förhinder. Gör Brösarps skola till pilotskola med miljöprofil och närproducerad/egenlagad mat. IUS-pedagogiken lägger en utmärkt grund att bygga vidare på.

Vi värnar också om Brösarps bibliotek som samtidigt utgör skolbibliotek, vilket skapar en mötesplats för alla åldrar. Den under sommaren 2012 utförda renoveringen välkomnas varmt då den avsevärt förbättrar tillgängligheten samtidigt som funktionen har förbättrats. Utöka öppettiderna på biblioteket och tillhandahåll dagstidningar. Gärna tillsammans med en kaffeautomat samt ytterligare en dator att disponeras av allmänheten. Samhällsinformation som t ex lediga tomter, lediga lägenheter, planförslag, remissförslag, blanketter etc kan också göras mer tillgängliga för orsborna.

Skolbyggnaden är 50 år och behöver få resurser att fräschas upp och förses med högsta möjliga utbildningsstandard. En kombinerad idrottshall/samlingslokal är ett förslag som kommit från både yngre och äldre bybor. Skolans gymnastiksal är alldeles för liten för idrottsutövande och samtidigt saknar Brösarp en samlingslokal. Konkreta följder av detta är att:

- Brösarp tappar sitt damfotbollslag vintertid då inomhusträning i den befintliga gymnastiksalen inte är genomförbar och tider inte finns för tjejlaget i Onslunda. Hösten 2012 kom exempelvis 23 tjejer till utomhusträningen vilket kraftigt reducerades då inomhusträningen började, eftersom gymnastiksalen inte rymmer mer än ca 5–7 fotbollsspelare.
- Luciatåget på förskolan fick ställas in pga avsaknaden av lokal som rymmer såväl Luciatåg som föräldrar och syskon. Brösarps IF:s årsfest, teaterföreställningar och politikermötet är andra exempel på sammankomster som haft svårt att hitta lokal.
- Skolgymnastiken får i dagsläget begränsas då ytor saknas för flera typer av motionsutövande. GF Spänst begränsas också i sitt utbud av gymnastik till allmänheten.
- Andrarums IF:s innebandyträningar får söka sig utsocknes liksom sammankomster och fester som lockar stora delar av Brösarpsbygden.

En kombinerad idrottshall/samlingslokal skulle gynna folkhälsan, elitverksamhet, kultur, bygemenskap och landsbygdsutveckling.

5. Näringsliv/Turism

Det välkomnande Vägstationsområdet är en port både till Brösarp och till Österlen. Byagillet är berett att delta i områdets planering och i olika arrangemang. En viss markreserv för mindre hantverk/småindustri måste framhållas som önskemål i arbetet med den nya översiktplanen.

Vi välkomnar Brösarps Gästis expansion och öppnande av Backakrogen. Trafikverkets satsningar att utveckla den fina rastplatsen uppskattas.

När det gäller turistinformation skulle en bemannad auktoriserad Turistbyrå med så kallad grön-i-skytt-status i norra delen av Tomelilla kommun göra stor nytta. När detta fanns på Vägstationsområdet i början av 2000-talet lockade den 67 000 besökare under den del av året då den var öppen och turisterna är många till antalet. I dag finns en rad alternativa metoder att informera turister på, men inget är så effektivt och önskvärt som lyhörd personal med adekvat utbildning och lokalkännedom. Under lågsäsong kan alternativet vara att broschyrer och annat material tillhandahålls genom t ex Backakrogen eller annan näringsidkare. Vårt mål är att fler ska stanna kvar, uppleva vår unika trakt och nyttja de företag som finns i våra omgivningar; t ex vandra i Drakamöllans eller Verkeåns naturreservat, Christinehofs Ekopark, Tomelilla Sommarland, Hasse & Tage-museet ... I dag är Brösarp en genomfartsort till Kivik och andra orter längs kusten.

6. Kommunikationer/tillgänglighet

Trafikverkets projekt med 2+1 väg mellan Tomelilla och Degeberga har efter samrådsfasen och projekteringen 2009–2010 skjutits på framtiden. Ett utlovat reviderat förslag har inte remitterats. När detta sker måste Brösarps behov av funktionella och säkra av- och påfarter till väg 19 tillgodoses. Trafikens belastningar under året varierar och alla besöksnäringens arrangemang måste beaktas. Närmast behöver Brösarp två bra in- och utfarter till väg 19. I likhet med Osbyområdet längre upp på väg Rv 19 kanske rondell-lösningar är mest optimalt. Den södra in mot idrottsplatsen, Brunnsviksvägen måste kunna trafikeras av såväl nord- som sydanslutningar.

Parallellt med Trafikverkets utbyggnad av väg Rv 19 och cykelleden mot Eljaröd föreslås en inre lokalväg mellan Idrottsplatsen och Brunnsvik, vilket underlättar trafiksäkra vardagsrörelser och underlättar för byborna att nå fritidsaktiviteter, serviceanläggningar och eget boende.

Trafikrörelser som genereras av Lokalföreningens (i Norra Björstorp) stora behov av varutillförsel liksom kundtrafik och av de många boende längs Hörrödsvägen. Besökare till Glimmebodagården, skjutbanorna och skolskjutsar gör att en särskild skyddad avkörningsfil från väg Rv 19 mot Hörröd/Norra Björstorp krävs och detta omedelbart mot bakgrund av dagliga tillbudsrisiker.

Riksväg 9 mellan Brösarp och Kivik är mycket trafikerad och mycket populär; 2012 dessutom utsedd till Sveriges vackraste väg. Men cyklisterna, såväl turister som lokalbefolkning, lever farligt i de berömda backarna. Här måste anläggas en cykelväg, en så kallad GC-led, längs vägbanan, i första hand till Ravlunda för att förebygga de allvarligaste olycksriskerna genom backarna, och i en andra etapp till Kivik där det finns vidare anslutning mot Simrishamn. Allt detta i enlighet med projektet Sydostleden var mål är att bli Sveriges bästa cykelled och etablerad i Europa.

Vidare bör även Rv 19 mellan Brösarp och Eljaröd förses med någon form av cykelled. Det finns ett behov hos befolkningen i båda byar av en säker färdväg till och från jobb och skola, fritidsverksamheter i Brösarp/Brunnsvik, Eljarödsbadet. En kombinerad cykelled och *ridled* skulle ytterligare öka användbarheten och funktionen,

Det inre vägnätet i Brösarps måste byggas ut/anpassas så att Albovägen inte ensam bär öst-västtrafiken. Nästan dagligen uppstår trafikstockningar när varutransporter/långtradare ska backa upp till Ica, samt vid andra större arrangemang (konstrundan, antikmässor, Brösarpsdagar, loppishelger, mm). Detta försvårar bybornas egen framkomlighet, men framförallt för polis och räddningstjänst. Ytterligare en förbindelse mellan öst-väst i de sydligaste kvarteren anläggas/anpassas, exempelvis vägen söder om kyrkan.

Ombyggnationen av det tidigare busstorget är en angelägen satsning som bör resultera i ett torg som omfamnar bybor i alla åldrar och blir en mötesplats, och inte bara pliktskyldigt gör det till ytterligare ett öde torg i mängden. I samband med ombyggnationen kan parkeringsplatserna vid apoteket ses över. Planteringsremsan som utgör en barriär mellan den befintliga parkeringen och Brunnsviksvägen kan tas bort. I stället skapas snedställda parkeringsytor framför apotek, bankomat och pizzeria.

Barnfamiljerna i Brösarps by har länge efterfrågat en kommunal lekplats och eftersom barnfamiljerna har ökat i antal de senaste åren är detta en angelägen och viktig satsning som står högt på prioriteringslistan för Byagillet

Vi framhåller att ytor behöver reserveras för snöröjning och för pendlarnas dagliga parkeringsbehov.

Bilaga: karta med förslagen

7. Fritid/gemenskap/rekreation/kultur

7.1 Behov av tätortsnära rekreationsområde.

Brösarps omgivningar har förklarats vara av riksintresse för det rörliga friluftslivet. Markerna skänker oändliga möjligheter till motion och rekreation. Det närliggande och robusta området vid Brösarp 5:5 m fl utanför naturreservaten (med sina restriktioner och begränsningar för nyttjande) måste i den nya Översiktsplanen definieras som byns tätortsnära rekreationsområde av samma skäl som motiverar kommunala naturreservat i Kronoskogen, Skogsbacken eller Sjöbo kommuns Lövestads åsar och Heeinge. Skogspartiet är en idrottsplats för Andrarums IF och för de många skolor som genomför sin obligatoriska undervisning i orientering därinne.

Argumenten för detta är bl a följande:

- Lätt att komma dit
- Nära skolan
- Pedagogiskt och spännande för Skogs-Mulleverksamheten
- Gagnar Brösarps förskolas IUS-pedagogik
- Bra mark, vacker flora och fauna
- Fina motionsslingor på 1,8 km (elljus), 2 km och 5 km.
- Två rastplatser med skärmskydd och grillplats
- Berörs och störs inte under jaktsäsong
- Medger hundrastning
- Medger framkomlighet med rullstol, rullator i de södra delarna

- Parkeringen vid Idrottsplatsen kan användas av besökare
- Andraums IF:s stora investering med bra kartor, handikapptoiletter och omklädnadsrum kan utnyttjas

Andra utvecklingsmål är att

- Bredda spåren på elljusspåret så att snön kan komma ner vintertid för att samtidigt medge promenad och skidåkning.
- Avtala ansvar för skötsel av spår och rastplatser samt scooter med spårkälke.
- Sätt upp två spårområdestavlor för norra och södra delen.
- Tryck en översiktskarta genom Andrarums IF.
-

7.2 Vandringsleder

Kommunernas leder i och runt samhället kompletteras av Region Skånes leder. Lederna utanför byns kärna ligger i naturreservat och är sämre än de tätortsnära för vandrare och skidåkare. De måste också nås med cykel eller bil. Parkerings- och uppställningsytor krävs. Toaletter är sällsynta. Underhållet av stigar och stättor måste förbättras. Informationstavlor med uppdaterad information är en nödvändighet

Följande behov finns:

- Förstärk ytlagren, utjämna håligheter och rötter, märk spåren samt förbättra alla stättor och övergångar så att också äldre, rörelsehindrade och hundekipage kan passera.
- Røj slyskog mm runt spåren för tryggare vandring som då automatiskt medför bättre fördelning av skidsnö.
- Tryck en översiktskarta över spåren och lederna (Kulturtrampsredaktionen)
- Anslå lederna på anslags- och informationstavlor.
- Markera parkeringsytorna och snörøj dem vintertid
- Bygg flera toaletter och avfallshållare

7.3 Cykelleder

Brösarp har anslutningar till *Sverigeleden* liksom till regionala och egna lokala stråk och leder. Brösarp har nu också en unik möjlighet att även bli en del av Sydostleden. Traditionen med vårt eget Kulturtramp har ökat cykelstråken till icke märkta leder. Lokala företagare i Brösarp och Ravlunda är uthyrare av cyklar mm. Vid alla förändringar av vägnätet måste väghållarna beakta behovet av skyddade cykelleder.

Cykelställ med låsmöjlighet måste uppföras vid affärer så att cykelturismen underlättas och uppmuntras.

Följande behov finns

- Cykelled mellan Brösarp och Kivik längs Rv 9 som en delsträcka i Sydostleden
- Cykelled mellan Brösarp och Eljaröd
- Cykelled mellan Brösarp och Andrarum
- Anslå cykelledskartor
- Tillhandahåll cykelledskartor
- Öka antalet cykelställ nära affärer och motsvarande

7.4 Ridleder

Det finns många företagare och flera ridklubbar som mycket gärna vill få särskilda ridleder i Brösärpsområdet, och som vidare sammanlänkas med ridleder i övriga sydost-Skåne. Det behövs för dessa utövare av turridning robusta uppställningsytor för dragbil med släp och på några lämpliga rastplaster uppbindningsbommar jämte vanlig rastplatsarrangemang.

Det är önskvärt att vidareutveckla ridleder i anslutning till vandringslederna vilket möjliggör för ryttarna att ta del av de naturupplevelser som finns i området. Det är betydelsefullt att från hästryggen få njuta av naturen som är kuperad och bjuder på varierad natur vilket främjar hästarnas muskulatur och ger dem styrka och kondition i dess naturliga miljö.

På vissa ställen finns möjlighet att korsa bäckar och vattendrag vilket också ger en allsidig träning för hästen som även tävlingsryttare kan utnyttja i tävlingssammanhang. Överfarterna kan kompletteras med spångar och små broar vilket även möjliggör för vandrare att passera ”torrskodda”.

Med utgångspunkt från Vantalängen kan det upprättas en övernattningsplats d v s hagar till hästar. Ett starkt önskemål – både ur vardagsridning och som turistupplevelse för ryttare – är att ridleden går parallellt med vandringsleden västerut – för att sedan vända i 90 graders vinkel och för att sedan gå söderut över odlad mark vilket innebär att avtal måste upprättas med markägaren.

Via liten spång fortsätter en asfalterad väg och slingan/ridleden/ följer denna en bit österut för att sedan via en slingrande grusväg söderut ta sig upp mot riksväg 19. Strax innan riksväg 19 finns en parkeringsplats som är bra för hästransporter. I anslutning till parkeringsplatsen finns också en blåmarkerad led som borde kunna göras om till en multifunktionell slinga.

Från parkeringsplatsen når man strax riksväg 19 - korsar denna – och tar sig sedan västerut parallellt i brytningen mellan ny och gammal skog via befintliga stigar mot Eljaröd.

När stigen möter ”Långaskogsvägen” fortsätter leden till höger – korsar riksväg 19 och leden fortsätter på ”Nordströms väg” och via kraftledningsgata via stig i skog når man ”Bentz väg” som då fortsätter norrut till liten asfalterad väg som man följer en bit till man når en bro och då har man nått samma bro igen.

7.5 Utvecklingsplan för Byaängen

Byaängen ligger oerhört vackert inbäddad och är väl vindskyddad på den lägsta platsen i byn. Den fyller i dagsläget en stor roll som en naturlig samlingsplats för en rad evenemang som samlar byns befolkning, såväl vårelsen vid Kristi Himmelfärdsafton, nationaldagen, allsångskvällar och den mycket populära Brösärpsdagen.

Mot den bakgrunden kan man konstatera att Byaängen har goda förutsättningar att utvecklas till en plats som med rätt arrangemang skulle kunna locka en stor publik på sommarkvällarna. Byaängen bör därför byggas ut till en friluftsteater med möjlighet att framföra såväl teater som musikarrangemang. En utbyggnad kan ske i flera steg. Först byggs en amfiteaterformad åskådarplats – lämpligen kan här kommunen och olika företag leverera schaktmassor för att

möjliggöra uppbyggnaden. I ett andra steg bör en större scen byggas, helst fast men möjligen sammansatt av rörliga delar.

8 a. Av Byagillet genomförda projekt under 2008-2011

- Samarbete med SPF och Företagarna i två politikerträffar för allmänheten
- Initiativ till bebyggelse på Riksbyggens tomt söder om kyrkan och inledande intresseundersökning.
- Erhållet nyttjanderättsavtal för nedre delen av Byängen
- Städning och röjning av Byängen samt dikning och rensning av ån tillsammans med välvilliga bybor
- Byggt utescen för Amfiteatern på Byängen
- Påverkan i kommunala planfrågor t ex Brösarp 5:5 m fl
- Initierat röjning av skogsdungen vid Brinkehem
- Påverkat Trafikverket när det gäller cykelleder och bussterminal
- Arrangerat Brösarps marknad i samarbete med NEON, Yxkastarna och BIF
- Arrangerat Tösakvällar, Ladies Night, SPA-kväll och Bastukväll i samarbete med Rosenhälla SPA och Gästis
- Arrangerat skördefest på Glimmeboda i samarbete med Glimmebodagruppen
- Initierade Leaderbidrag för skateboardramp vid skolan (ungdomarna lämnade dock tillbaka bidraget på gr a studier på annan ort – utan att kontakta Byagillet)
- Arrangerat julmarknad i Brösarp i samarbete med Gästis och BIF
- Arrangerat ”Unga konstnärer” på Konsthallen i samarbete med Brösarps skola och Gästis
- Fortsatt med Österlen lyser arrangemanget i samarbete med Kyrkan, Neon, Trädgårdsföreningen Primula veris, Yxkastarna, Scouterna och Brösarpsgården.
- Fortsatt med KulturTrampet i samarbete med Andrarums IF
- Fortsatt med Pubkvällar i samarbete med Gästis
- Fortsatt med Brösarpsdagen i samarbete med Gästis, Trottelhivers Österlen och Veterantraktorföreningen.
- Fortsatt med Allsångskvällar på sommaren och arrangerat en julallsångskväll i december.
- Deltagit i samarbete med andra byalag – Ravlunda och Maglehem – samt genom Bygderådet för alla byalag i kommunen.
- I syfte att marknadsföra vår by har vi tagit fram en ny logga designad Åke Arenhill. T-shirts och Tygkassar med den nya loggan finns till försäljning bl a på Gästis och hos Österlens Kött & Vilt.
- Förslag på en Brösarpssouvenir har överlämnats av Åke Åkesson

8 b. 2011-2012

Som ett verktyg för att förverkliga intentionerna i detta översiktliga dokument som Byaplanen utgör utarbetades och beviljades ett Leaderprojekt EU-stöd under hösten 2011. Den lokala Sparbanken Syds stiftelse beviljade också bidrag till material.

En ny avdelning med Frilufsfrämjandets I Ur och Skur-pedagogik startade 10 januari på Utsiktens förskola under namnet Skogsmusen. Ett vindskydd i anslutning till förskolans lokaler för barnen att sova middag i färdigställdes ideellt under våren av engagerade föräldrar.

Med start i februari 2012 inrättades en deltidstjänst på 50 procent med en projektledare för *Brösarp – med naturen som lockbete*.

- Ett av målen i projektet var att 15 nya barn skulle ha tillkommit på 2 år och utgöra ett större underlag för Brösarps skola/förskola. Redan efter ett halvår hade 12 nya barn tillkommit.
- Motionsspåren söder om idrottsplatsen har märkts ut och skyltas så att bybor och besökare kan hitta rätt. Ideella krafter har röjt och breddat elljusspåret, vilket ska beströs med ekflis samtidigt som informationsskyltningen ses över och kartor uppdateras.
- Ishockeyrinken har beviljats kommunalt stöd för en välbehövlig upprustning och utveckling.
- Leder, spår och lägerplatser i bygden har statusuppdaterats och arbete pågår för att reda ut huvudägaransvar och därmed regelbunden skötsel, underhåll, upprustning och utveckling mm.
- Skidbacken Ornahög med lift har restaurerats och utvecklats och är nu rikskänd för sin grässkidåkning
- En fototävling har utlysts för att skapa en Brösarpssouvenir i form av ett memoryspel
- Ett politikermöte anordnades där vi bl a lobbade för egenlagad skolmat av närodlade råvaror, cykelväg Brösarp-Ravlunda längs Rv 9, turistinformation i byn mm. Ett hundratal bybor slöt upp, lyssnade och ställde frågor.

9. Idéer och uppslag att vidareutveckla

- En centralt placerad lekplats för barnfamiljerna.
- Hyreslägenheter kan intressera studenter vid Högskolan i Kristianstad – viktigt med bra kommunikationer norrut.
- Bättre kommunikationer söderut mot Ystad – framförallt med en sen tur fredag- och/eller lördagskväll för att möjliggöra teater- eller biobesök i t.ex. Tomelilla eller Ystad. (Detta finns med en lördagstur från Kristianstad 02.30). Vid tidtabellplanering måste skolbarnens dödtid i form av väntan på bussavgången före och efter skoldagen minimeras.
- En central tomt i Brösarp mitt för Vårdcentralen. Här borde kommunen visa intresse/utnyttja förköpsmöjlighet och aktivt verka för att området bebyggs.
- Tunnel i höjd med skolan – under väg Rv 19.
- Rusta upp Yxkastarnas område för fler aktiviteter och tävlingar.
- Café Smulan kanske kan ha kvällsöppet under juli månad.
- Bemannad kommunal turistinformation varje dag från midsommar till 15 september.
- Området vid Bygdegården behöver upprustas med lummiga växter samt bord och bänkar. Trädäck med Loungekänsla. Trevligt att sitta och titta ut över förbipasserande
- Kyrkan – vägkyrka under flera sommarkvarnar med frivilliga krafter som berättar om historien och de speciella gravarna som återfinns på kyrkogården. Här finns mycket kulturhistoria.

- Torget – en oas mitt i byn med rosor, små lummiga träd och soffor samt orienteringsskylt med hänvisning i meter till viktiga platser samt plats för aktiviteter i form av t ex schackspel, pingisbord etc.
- Hur underlättas kransbyarnas och fritidsbyarnas expensionsmöjligheter?
- Arbeta fram ett informationssystem (inkluderande kända anslagstavlor) för Brösarps aktiviteter och erbjudanden.
- Plan för vatten- och avloppsförsörjningen i Brösarp och i kransbyarna.
- Hästskjuts mellan Gästis och Brösarps station under juli månad
- Bädd, tåg och cykel. Tag cykeln på tåget till S:t Olof – cykla en tur på Österlen och återvänd med tåget = förslag till cykelpaket.
- Kartor för olika längre vandringsalternativ med uthyrning av GPS och erbjudande om matsäck.
- En Brösarpssouvenir.
- Utveckla hemsidan och gör en portal där projektets budskap och Brösarp som destination kommuniceras samt all tänkbar information görs tillgänglig för besökare. Syftet med sajten är att locka till inflyttning.
- Skylt med ÖSTERLENPORTEN vid Piraten samt adekvat skyltning till Brösarps Norra Backar, Vantalängen och Verkaåns naturreservat.
- Utveckla xc-leder för mountainbike.
- Friluftsgym i anknytning till motionsspåren
- Utredda möjligheterna till skateboardpark i betong någonstans i Brösarp
- Sammanställa ett paket om Destination Brösarp till barnfamiljer där bostadsmöjligheter, fritidssysselsättning, barnomsorg, serviceutbud, kommunikationer, rekreation och kultur marknadsförs.

Bilaga 1

Karta Tätorten

Ej här

Bilaga 2

Karta Kommunikationer omnejden

Ej här

Bilaga 3

Karta Fritid, rekreation: Omnejd

Ej här